

Запорізький національний університет
факультет соціальної педагогіки та психології
кафедра акторської майстерності

Назва курсу	Сценічна мова
Викладач	Соколовська Н.П., Бакум Юрій Павлович, Петрик Тетяна Дмитрівна
Контактний тел.	
E-mail:	
Консультації	<ul style="list-style-type: none"> • за розкладом консультацій викладачів кафедри • у дні проведення практичних занять

1. Коротка анотація до курсу. У процесі вивчення дисципліни курсу є ознайомлення студентів із специфічними особливостями театрального мистецтва як засобу спілкування, місцем театру у житті суспільства, професією актора, визначальною характеристикою якої є професійне спілкування, специфікою природи творчої діяльності, відмінностями театру від інших видів мистецтва, морально-етичними нормами колективної творчої діяльності, важливістю дисципліни як необхідної складової успіху роботи колективу, з основними принципами театру та принципами системи К.С.Станіславського, впливом на її розвиток В.Е.Мейєрхольда, М.О.Чехова, Є.Б.Вахтангова, Леся Курбаса та ін.

Формування практичних навичок відбувається на практичних заняттях та в процесі самостійної роботи.

2. Метою викладання навчальної дисципліни «Сценічна мова» є:

- усвідомлення ролі мистецтва театру як засобу формування міжособистісного спілкування людини у контексті історії становлення та розвитку суспільства;
- опанування студентами знань та практичних умінь з формування професійного спілкування як визначальної фахової характеристики творчої діяльності актора.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- предмет, мету і завдання навчальної дисципліни «Сценічна мова»;
- основні поняття дисципліни «Сценічна мова»;
- теорію анатомії, фізіології, психології, гігієни та загальної профілактики захворювань;
- методику роботи над формуванням вербальних і невербальних засобів професійного спілкування;
- режим експлуатації голосового та психо-фізичного апарату;
- правила опанування вмінь і навичок професійного спілкування засобами психо-фізичного тренінгу;
- напрями розвитку театрального мистецтва в Україні, країнах Західної Європи і США,

уміти:

- застосовувати практичні навички опанування засобів професійного спілкування у різних аспектах професійній діяльності.

- самостійно працювати над сценічним втіленням різних за жанрами літературних творів засобами вербального і невербального професійного спілкування;
- розуміти авторський і режисерський задум і транслювати його глядачам у процесі професійного спілкування упродовж демонстрації твору театрального мистецтва;
- формувати культуру спілкування як органічну складову професійної кваліфікації працівників мистецьких закладів;
- використовувати у роботі над театральними проектами здобутки і досягнення видатних майстрів, представників вітчизняних і зарубіжних театральних шкіл і мистецьких напрямів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

1. Уміння самостійно працювати над індивідуальними літературними творами
2. Уміння працювати над аналізом вибраного твору.
3. Здатність самостійно працювати над опануванням вправ на розвиток уяви та фантазії.
4. Здатність формулювати творче завдання.
5. Здатність втілювати на сцені режисерські задачі використовуючи техніку сцени.
6. Здатність займатися самоосвітою.

2. Формат курсу – очний, практичних занять та консультацій.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
індивідуальні	132
практичні заняття	16
самостійна робота	28

4. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)
2022	6	спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»	3

5. Політика курсу.

Письмові роботи. Очікується, що студенти виконають письмовий аналіз літературних творів.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями.. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі індивідуальні і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість

відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

6. Вимоги та система оцінювання

Загальна система оцінювання курсу	Участь у роботі впродовж семестру/екзамен – 60/40 балів. Оцінювання отриманих за усні відповіді на питання згідно з переліком та виконанням робіт.
Практичні заняття	Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення усіх завдань.
Вимоги до письмових завдань	Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні перевірятись під час практичного заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру/екзамену усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття та оцінки на занятті.

1. Виконання практичного завдання та його презентація на практичному занятті оцінюється у 2 бали (1 бал – за підготовку та 1 бал за презентацію (див. попередня табл).

Критерії оцінювання доповіді:

2 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми; виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення.

1 бал отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.

0 балів отримує студент, який не виконав завдання або виконав його принципово неправильно. У таких випадках студенту надається одна можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття. При цьому максимально можлива кількість балів складає 1.

Екзамен

Практична частина екзамену містить виконання завдань практичного характеру, які передбачені навчальною програмою. Оцінюється вміння вільно виконувати ці завдання, виявляти креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Критерії оцінювання практичного завдання.

Максимальна кількість балів – 40, які нараховуються за виконання таких частин роботи:

- актуальність й значущість роботи – 4 бали;
- самостійність, закінченість – 6 балів;
- рівень творчості, оригінальність – 10 балів;
- логіка викладу матеріалу – 10 балів;
- презентація та захист роботи – 10 балів.

7.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS			
За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зарахован
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

8. Рекомендована література

Основна:

1. Бутенко Ю.Є. Имитационная теория сценического перевоплощения . Москва:Культурно - просветительский центр «Прикосновение», 2004. 271 с.
2. Буяльський Б.А. Поезія усного слова .Київ: Просвіта, 1998. 150 с.
3. Василько В.С. Про перевтілення в мистецтві актора . Київ: Наукова думка, 1976. 230 с.
4. Васильєв Ю.А. Виховання діапазону голосу драматичного актора. Київ: Просвіта, 1999. 300 с.
5. Волох О.Т. Сучасна українська літературна мова . Київ: Мистецтво, 1996. 201 с.
6. Захава Б.Е. Мастерство актёра и режиссёра .Москва: Искусство, 1976. 280 с.
- 7.Мар'яненко І. О. Минуле українського театру. Київ, 1953. 260 с.
8. Немирович-Данченко В.И. О творчестве актёра . Москва: Искусство, 1984. 370 с.
10. Саксаганський П.К. Думки про театр. Київ: Освіта, 1976. 210 с.
11. Станиславский К.С. Работа актёра над ролью . Москва: Искусство, 1980. 550 с.
12. Чехов М.А. О технике актёра: учебное пособие. Москва: ВТО Артист. Режиссёр. Театр, 2003. 490 с.

Додаткова:

1. Акимов Н.П. Театральное наследие. Ленинград , 1978. 620 с.
- 2.Бобошко Ю.М. Режисер Лесь Курбас. Київ, 1987. 220 с
- 3.Гроговский С. От Бедного Театра к Искусству-проводнику. Москва: Артист. Режиссёр. Театр, 2003. 307 с.
4. Захава Б.Е. Мастерство актёра и режисера. Москва: Искусство, 1976. 280 с.
5. Кнебель М.О. О действенном анализе пьесы и роли . Москва:ВТО, 1982. 150 с.
6. Кокорин А.К. Вам привет от Станиславского: учебное пособие . Москва: Просвещение, 2002. 222 с.
- 7.Кристи Г.В. Воспитание актёра школы Станиславского . Москва:ВТО,1978. 440 с.
8. Мейерхольд В.С. Творческое наследие . Москва: ВТО, 1978. 580 с.
9. Патрис Пави Словарь театра.Москва:ГИТИС, 2003. 515 с.
10. Резникович М.Ю. Долгий путь к спектаклю. Киев: Просвещение, 1979. 300 с.
- 11..Черкашин Р.О. Художнє слово на сцені. Київ: Просвіта, 1998. 200 с.

Інформаційні ресурси

- 1.Акимов Н. П. Не только о театре .URL : <http://teatr-lib.ru/Library/>
- 2.Арто А. Театр и его двойник.URL: <http://teatr-lib.ru/Library/>
- 3.Барбой Ю. М. К теории театра.URL: <http://teatr-lib.ru/Library/>
- 4.Барбой Ю. М. Структура действия и современный спектакль.URL: <http://teatr-lib.ru/Library/>

5. [Брук П.](http://teatr-lib.ru/Library/) Пустое пространство .URL: <http://teatr-lib.ru/Library/>
6. [Выготский Л. С.](http://teatr-lib.ru/Library/) К вопросу о психологии творчества актера .URL: <http://teatr-lib.ru/Library/>
7. [Кнебель М. О.](http://teatr-lib.ru/Library/) Слово в творчестве актера. URL: <http://teatr-lib.ru/Library/>
8. Словарь театральных терминов. URL: <http://www.uroki-etiketa.ru/index>.
9. Театры України. URL: <http://teatry.com.ua/>